VEGETARISK TIDSSKRIFT

18. ÅRGANG - 15. JUNI 1924 - NUMMER 6

Indhold: Årsmødet. — Foreningsmeddelelser. — Møder og lignende. — Fra arbejdsmarken. — En Kendelse af Retslægeraadet. — Svar til hr. Johs. Rosbach. — Aabent brev til danske læger. — Spredt og samlet. - Vegetarens Liv. — Vor brevkasse. — Annoncer.

Årsmødet 1924
afholdes i Vejle søndag den 27. juli

(NB. Ikke som tidligere meddelt den 3. aug.) **på Grand Hotel.**

Mødet begynder kl. 9 med følgende dagsorden:

1) Valg af dirigent. 2) Beretning. 3) Regnskab. 4) Beretning og regnskab for dr. Mich. Larsens børnehjemsfond. 5) Valg. 6) Tid og sted for næste årsmøde. 7) Eventuelt.

Om eftermiddagen udflugt og event. offentligt møde. Om aftenen samvær. Nærmere i næste nr. af V. T. Om mandagen event. udflugt pr. bil eller damper.

Repræsentantvalg. — Hvem har stemmeret? Ethvert medlem stemmer på årsmødet foruden med sin egen stemme med så mange andre stemmer, som han har fuldmagt for (lovenes § 8, se „Solblink" 1921, nr. 9). Fuldmagter indsendes inden 23. juli til formanden, kommunelærer *Oluf Egerod*, adr. Rødkildevej 40, København, Brønshøj, hvorfra post altid omadresseres. Post, der afsendes kort før årsmødet, bedes adr.: Lysbadeanstalten, Orla Lehmannsgade, Vejle.

Repræsentationskortet kan være et brevkort, mærket: „Repræsentation, årsmødet 1924". Det må helst indeholde mindst 4 navne. Møder nr. 1 ikke, repræsenteres man af nr. 2 o. s. v. — Har man indsendt repræsentationskort og alligevel selv møder, beholder man selvfølgelig sin stemme. — Alle bør derfor indsende repræsentationskort for det tilfældes skyld, at man ikke møder. — Meddel oplysningskontoret, om De møder, så at der kan blive sat * ved Deres navn i medlemslisten i næste nr. til vejledning ved repræsentantvalg.

Indkvarteringen til årsmødet. Medlemmer i Vejle, der ønsker at huse tilrejsende (eventuelt i 2 nætter), bedes venligst sende meddelelse derom til formanden for Vejle afdeling, hr. bademester *Fr. Frederiksen*, Lysbadeanstalten, Orla Lehmannsgade, Vejle.

Medlemmer, der ønsker sig indkvarteret ved indkvarteringsudvalgets foranstaltning, bedes snarest og inden 20. juli meddele til ovennævnte adresse: 1) om de kunde ønske sig indkvarteret privat (hvis der er plads), 2) om de ønsker sig indkvarteret på hotel (oplysning om, hvilket antal senge man ønsker, samt den omtrentlige pris, man kan tænke at give, bedes indsendt samtidig).

Foreningsmeddelelser.

Københavns afdelingen afholder stor St. Hansfest med fyrværkeri i år. Se derom nærmere under „Møder og lignende".

Udflugt til Roskilde den 22. ds. Se under „Møder og lignende".

På given foranledning skal vi herved atter meddele, at vi kun sender medlemskort til de spredtboende medlemmer, når kontingentet indbetales, hvis det udtrykkelig forlanges. Girokvitteringen er jo bevis for betalingen, og kan der spares arbejde og porto, er det kun godt.

De tegnede gaver. Indbetalingskort er nu sendt til dem, der står på gavelisten (foreningen, børnehjemsfondet, uddannelsesfondet). Der sendes i almindelighed ikke opkrævning på de lovede gaver, og udsendelsen af indbetalingskort gentages ikke, hvorfor man venligst bedes opbevare kortet, så det ikke går af minde, hvis man ikke ønsker at indbetale straks.

Rettelser til gavelisten (tilgang, afgang, bopæls-, beløbsforandringer etc.) udbedes venligst. Kvittering for beløbet bedes man finde i bladet.

Med tak for det hidtil modtagne!

O. E.

Gaver. *Børnehjemsfondet:* Direktør Adam Poulsen, 100,00, kapt. Jespersens møde i Kbhvn.s afd. 25/4 50,00.

Møder og lignende.

Københavns afdelingen. *Mandag den 16. juni kl. 7.* Hr. assistent *Fr. Madsen* — Hindhedes forsøgslaboratorium — taler i Fælledparken ved talerstenen.

Mandag den 23. juni kl. 8. Stor St. Hansfest med fyrværkeri på hr. fabrikant *Alb. Johansens* landsted, Lupinvej 4. Man benytter linie 13, står af ved Godthåbsvej og spaserer nogle skridt fremefter, så er det den første lille nye gade tilhøjre. Madkurve medbringes. Varm frugtthe serveres frit. Tag sangbogen m. m. med. Adgang fri.

Mandag den 30. juni kl. 7. Landsforeningens formand, hr. cand. phil. *Oluf Egerod*, taler i Fælledparken ved talerstenen.

Mandag den 7. juli kl. 8. Stort frugthenkogningsmøde i K. F. U. K. — ungdomssalen — indgang fra Lille Kannikestræde 5. Enhver, der viser medlemskort for året 1924, går frit ind — andre må betale. Billetter à 50 øre fåes ved indgangen.

Mandag den 21. Juli kl. 7. Hr. bogtrykker *Wilh. Date* taler i Fælledparken ved talerstenen.

Udflugt til Roskilde. *Søndag den 22. juni.* Tog fra København kl. 11[35]. Ank. Roskilde kl. 12[1], hvor man modtages af hovedbestyrelsen og medlemmer fra Roskilde. Domkirken beses. Spaseretur i skovene med måltid i det grønne. Afslutning hos *Jens Nielsen*, Rughaven 8, der venligst serverer forskellige læskedrikke til de medbragte madvarer. Alle medlemmer med vegetarisk interesserede bekendte indbydes. Cyklister møder ved banegården ved togets ankomst. Sørg for god tilslutning. Anmeldelse om deltagelse til Veget. oplysningskontor ønskelig. (Telf. Godth. 2573).

Sundhedsugen på Frydenstrand sanatorium, Frederikshavn, finder får sted den 3.—8. august. Der bliver foredrag af de til virksomheden knyttede læger, af direktør Adam Poulsen, lærer Bergsten m. fl. Endvidere bliver der kursus i hjemmesygepleje, daglig gymnastik m. m., og endelig bliver der en udflugt til Skagen — alt for 75 kr. pr. deltager. Anmeldelse sendes til sanatoriet.

Fra arbejdsmarken.

København. På Johannesskolen havde realklassen torsdag d. 15. maj diskussionsmøde med emnet: „vegetarisme". Indleder var frøken *Cathinka Henriksen*, hvorefter eleverne havde lejlighed til at fremføre deres opfattelse. Aftenen sluttede med æblete og varme hveder. Eleverne var så interesserede i diskussionen, at de bagefter udtalte ønsket om en fortsættelse senere. *S.*

Roskilde. Den 26. og 27. marts afholdt fru *Henriksen*, Istedgade et kursus på Roskilde højskolehjem i kødfri husholdning.

I kursuset deltog 12 af byens og omegnens damer, og den 27. kl. 6 samledes deltagerne med deres nærmeste samt repræsentanter for den lokale presse om et festlig dækket bord for at spise den under kursuset fremstillede mad. Dette foregik under selskabelige former og i tvangfri udtalelser af forskellige deltagere samt pressens repræsentanter.

En særlig varm og velfortjent tak udtalte fru Thielsen til fru Henriksen for hendes opofrelse og det arbejde, hun havde lagt i undervisningen; hvortil alle venner af vegetarisk levevis kunde slutte sig helt og udelt.

VEGETARISK TIDSSKRIFT

18. ÅRGANG 15. JUNI 1924 NUMMER 6

UDGIVET AF DANSK VEGETARISK FORENING. REDAKTION: KOMMUNELÆRER, CAND. PHIL. OLUF EGEROD (ANSVARSHAVENDE), RØDKILDEVEJ 40, TELEFON: GODTHÅB 2573, BRØNSHØJ, KØBENHAVN OG FULDMÆGTIG ST. FINK-JENSEN, USSERØD, KOKKEDAL

En Kendelse af Retslægeraadet.

I Anledning af, at Retslægeraadet har erklæret to af mig udstedte Attester for „ikke fyldestgørende" med Hensyn til at fritage to Børn for Vaccination, kan det maaske have Interesse for de Forældre, der er vaagne for Vaccinationsspørgsmaalet at erfare, hvad Attesterne indeholder, og se, med hvor stor Nidkærhed Vaccinationen vogtes og dens Modstandere bekæmpes.

Overfor Retslægeraadets Kendelse ønsker jeg at hævde, at de Synspunkter, der er anlagte i disse to Attester kunde være gjort gældende af enhver praktiserende Læge, der er Tilhænger af Vaccinationen, men som kun ønsker, at denne skal foretages, naar der intet er at anmærke ved Børnenes Helbredstilstand.

Attesterne har følgende Ordlyd:

I. I Følge de foreliggende Oplysninger *om* og den af mig Onsdag d. 19de September 1923 foretagne Undersøgelse *af* M . . . S . . . A . . . S . . ., 9 Aar, Datter af Hr. . . . , Aarhus, attesteres herved, at Barnet, som fra Fødslen har frembudt udpræget sygelige Symptomer fra Tarmkanalens Side og i Aarenes Løb til Stadighed har maattet behandles for en chronisk Colites*) og endnu ikke er helt helbredet for denne Lidelse, ikke bør udsættes for det Sygdomsangreb, som Vaccinationen repræsenterer, idet det kan fremkalde en stærkere Opblussen af den i Forvejen tilstedeværende sygelige Proces og forværre Helbredstilstanden for lang Tid.

II. A . . . S . . . K . . . , 8 Aar, Datter af Hr. . . . , Aarhus, undersøgtes af mig Onsdag d. 19de September 1923. Ved Lungeundersøgelsen fandtes lettere bronchitiske Symptomer. Da Barnet er født i en til Tuberkulose stærkt disponeret Slægt: Moderen har lidt af tuberkuløs Spondylitis**), en Søster er død af Lungetuberkulose, en Broder er lidende af tuberkuløs Lungehindebetændelse, vilde det være uforsvarligt at udsætte Barnet for en Vaccinationssygdom, idet det har vist sig, at en latent Tuberkulose, som — naar den faar Lov at være i Ro — kan overvindes, er kommet til Udbrud i umiddelaar Tilslutning til en Vaccination.

Det attesteres, at Barnet ikke bør vaccineres.

Regine Grønberg-Petersen.

*) Tyktarmsbetændelse.
**) Betændelse af Ryghvirvlerne.

Svar til hr. Johs. Rosbach.

I anledning af hans artikel „Et Solglimt" i Humanisten nr. 1, årg. 5 (se Veg. tidsskr. f. maj md.).

Når jeg beder om plads for efterfølgende lille artikel, er det ikke så meget af trang til at føre et personligt forsvar, som det er for at forsøge at redde nogle af de anskuelser som hr. *Johs. Rosbach* i sin iøvrigt så sympatiske anmeldelse af min bog er draget til felts imod og fordi jeg mener, at en diskussion om disse punkter ikke er ganske ligegyldig. At jeg forøvrigt er glad over, at så meget i min bog som tilfældet er har vundet så varm tilslutning fra en mand, der som hr. Rosbach forener praktisk kendskab til skoleopdragelse af børn med et herhjemme temmelig enestående idealt sindelag, behøver jeg vel næppe at sige.

Jeg må da straks begynde med at imødegå en vildfarelse, som hr. Rosbach gør sig skyldig i, den at vor tids såvelsom de forgangne tiders opdragelse og undervisning skulde have sat sig som mål at forme og danne den endnu bløde barnesjæl efter vort menneskeideal, og at verdenskrigen med alle dens forfærdelige følger skulde være resultatet heraf.

Pestalozzi, Frøbel og andre af oplysningstidens begejstrede pædagoger har vel prøvet og stræbt efter en sådan ideal opdragelse, munke og nonner og højsindede riddere i en fjern tid, Pythagoras og andre af oldtidens vismænd, og resultaterne har vist til tider været så gode som menneskeligt arbejde kan opnå, hvad kom der f. eks. ikke ud af den dreng, der senere blev berømt som Alexander den store? Men en opdragelse, der prøver at danne den bløde barnesjæl efter nogetsomhelst ideal (endsige et stort og rigt og sundt menneskeligt) den må man lede efter med en diogeneslygte. Vi terper analyse og regning og „genfortælling" med børn på 6—8 år og opefter under tvungne og uhyggelige forhold, vor skole giver dem fra allerførste færd indtryk af, at alle bitingene i livet, det der blot skulde være hjælpemidler er hovedsagen og det tilværelsen drejer sig om, den opdragelse, der er den almindelige, er en planmæssig afsjæling og forgiftning af børnene, af folkene, og skal *den* vare, da er der om et par hundrede år ingen tilbage, der kan vogte og redde de skønne ruiner af Europas kultur, endsige bygge denne videre. Da lever der en materialiseret og mekaniseret, teknisk måske højt duelig race, i gunstigste tilfælde måske en fin maskine men uden mester til at betjene den, da må måske selv vi sætte vort håb til de i de farvede racer slumrende sjælelige kræfter, men det var dog ikke det, der skulde være målet for den hvide race. Mennesker, der i det daglige er så lidt forbilledlige, så lidt offervillige som de fleste af os er, giver i det hele taget ingen positiv opdragelse, de river ned, de underminerer barnesjælen. Verdenskrigen er fremstået af den usleste opdragelse, og hverken på trods af eller på basis af en god.

Opdragere, voksne, som har med børn at gøre, må hver time på dagen, altid, indirekte, ved deres væsen og gerning give børnene ind-

tryk af, at livet er alvor for dem selv, at tilværelsen er hellig og værdifuld, at det er ansvarsfuldt at leve, men også noget de forstår at lade sig fylde af med en stor og fri glæde, noget, der tages som en gave; lever man anderledes, lever man i det hele taget ikke menneskeligt. De må eje et sind, der er vendt mod det store og evige, fyldt af fællesfølelse og offervilje. Børnene må af hele atmosfæren, af hjemmenes, af samfundets „Karma" forstå, at det at blive voksen rummer større og renere rigdomme end nydelsen af spiritus og tobak, end svir og frådseri og forlystelser og sjælløs eller utøjlet erotik. Men denne karma følger kun de færreste mennesker, det være enten i over- eller i underklassen. Derfor er alene blot grundlaget for mulighed af opdragelse så sjældent.

„Staten", opfattet efter det ansigt den viser nu, er naturligvis en uting, når jeg taler om samfundet, er det det nye sande samfund, det er muligt, jeg ikke har understreget dette stærkt nok. Samfundet, ikke det, der nu råder blindt over menneskene, men det, der er som et udvidet hjem, de samlende interessers midtpunkt, må altid stå over de enkelte individer og hjem. Jeg tror ikke på, at det er en ulykke, at menneskene lærer, at der er et større hele end de selv, som kan kræve ofre af dem. Jeg har atter gennemlæst kapitel II og kapitel XIV i min bog, som hr. Rosbach beklager, at jeg har skrevet og medtaget. Jeg indrømmer, at et værgeråds værgearbejde *for* børnene *mod* hjemmene er et meget svært arbejde, men jeg må desværre hævde, at kun en brøkdel af de eksisterende hjem undgår de alleralvorligste sjælelige og sundhedsmæssige misgreb, ja mishandlinger af børnene, således at velledede gode skoler eller asyler vilde være langt bedre for dem end de steder, der nu søges ukrænkeliggjort ved et af generationer helliget navn. Hjemmet og forældreretten er ikke i sig selv absolut ukrænkelige. Hvor de ikke hviler på et ansvarsbevidst, ansvarsvilligt og ansvarmagtende grundlag, burde al ret være udelukket. Naturligvis er det galt, at det er således, og menneskene gør sig selv fattige ved ikke at samle sig om at gøre hjemmene til de ideale grosteder for deres børn.

Jeg har grublet meget over, hvad hr. Rosbach mener med, at jeg søger at fjerne samfundets sygdomssymptomer men ikke årsagerne og med at vende tilbage til lydighed mod naturen som en modsætning mod, hvad jeg opstiller. Jeg har selv ment at bekæmpe unatur og civilisationens udskejelser, men jeg er gået ud fra at betragte mennesket som et samfundsvæsen, og jeg tror netop herved at være i overensstemmelse med naturen. Jeg tror, at i menneskets verden er ligeså meget som i korallernes eller biernes, alle krav om individualitet, hvor de kommer i strid med slægtens, med et idealt levende og arbejdende samfund (ikke med vort eller hvilket som helst planløst samfunds interesser) naturstridige og forkastelige og til syvende og sidst fordærvelige også for de enkelte, derved at de undergraver eller skader den store sunde organisme.

Det må vel være mit forslag om en mere gennemført isolering af moralsk smittefarlige individer, hr. Rosbach tænker på, men har da ordet om, at den, der ødelægger sjælen, er farligere end den, der

ødelægger legemet, ikke mere gyldighed. Tuberkuløse, meningitis-, kolerapatienter o. s. v. isolerer man dog, uden at nogen vil falde på at protestere. At den absolut uhelbredeligt dyrisk åndssvage lempeligt og stille befries for sit livs byrde og tages fra det tyngede samfund forudsætter naturligvis, at det kan gøres uden, at den, der fuldbyrder gerningen, forringes derved, og jeg vilde tro, det lod sig gøre som en barmhjertighedsgerning. Men tager samfundet radikalt fat på sin egen nyskabelse, vil det vel nok kunne bære byrden af de forholdsvis få individer af den art, der vil fremstå, om dette skulde vise sig bedre. At man må sikre sig absolut mod, at de skulde kunne forplante sig, anser jeg for givet. Disse spørgsmål om de åndssvage og abnorme har naturligvis for mig kun haft en abstrakt tilværelse, så at muligheden er til stede for, at jeg med dem nærmere ind på livet vilde bedømme dem anderledes.

I betragtning af individets forhold til samfundet synes jeg, at det gammelnordiske ideal efter hvilket den enkelte betragter sig selv som den i øjeblikket levende indehaver af slægtens tradition, den ansvarsbevidste bærer af dens idealer er langt værdifuldere og smukkere end den vel nok med kristendommen indførte individualisme, der river den enkelte ud af sammenhængen som den afgørende ene. Blot må begrebet slægten nu udvides over folket til racen, over racen til menneskeheden.

Jeg er indtil videre heller ikke helt enig med hr. Rosbach i den konsekvens, han drager af dr. Montessoris lære. Naturligvis er det ikke dr. Montessoris metode, der er det levende i hendes indsats, men det sind, der ved at iagttage og forstå barnet har fundet frem til dem og som må findes igen hos hendes disciple. Jeg forstår meget vel det epokegørende, at opdrageren, læreren selv skal stille sig i lærlingeforhold til barnet og lytte sig frem til dets behov og mulighed for at modtage og selv skabe, og at dette må være grundlaget for al opdragelse i fremtiden, men jeg kan ikke se rettere, end at er opdrageren den åndeligt modne personlighed, så er det godt og naturligt, om han ud fra sin større viden, sine rigere erfaringer, umærkeligt fører barnet til frugtbart liv. Dette forhindrer naturligvis ikke, at også barnet på sin side ofte vil føre opdrageren til iagttagelser, erfaringer, visdom, han ikke havde fundet alene, ja, det vil af sig selv skænke ham disse ting. Men kun ved at antage ethvert barn som højerestående, enhver voksen som mere eller mindre forkvaklet synes jeg, man kan drage den slutning, at barnet må være den absolut førende, opdrageren kun den passive tjener. Målet for ethvert barn må jo dog være, at det som voksen må stå større og rigere og friere, end dette kunde som barn. Det modsatte syn er negativt og farligt og må føre til gale resultater. Knoppen har sin charme, barnet, det vordende menneske sin ynde og betagelse, som den voksne gerne kunde ønske varede længere, som vi kunde ønske, at hele livet gjorde det, men mennesket i sin modne kraft og skønhed er det ypperste på jorden.

At samfundet først og fremmest skulde være til for de svages skyld, de åndeligt og legemligt svages, synes jeg er et unaturligt postulat — efter min mening er det først og fremmest til for de sundse

skyld, for menneskehedens vækst, det *må* ganske simpelt være for, at menneskene kan leve som mennesker, dertil er derimod hverken hjem, individuel ukrænkelighed eller privat ejendomsret absolut nødvendige, ja, kan til tider være hindringer, de er følgeligt underordnede og har først ret efter samfundet, det velordnede, d. v. s. det menneskeheden vel tjenende. Men de svage, der er en fare for samfundet og som dette må værne sig imod (ildspåsættere, voldsforbrydere o. s. v.) skal behandles så humant som det er muligt og, hvor det kan ske, reddes, men hvor hensynet til kulturen og samfundet kræver det, er det *deres* individualitet, der må krænkes, samfundets høje ret og standard, der må hævdes.

Sigurd Swane.

Åbent brev til danske læger.

På tusinder af danske medborgeres vegne retter vi, grundet på de udtalelser, som stadslæge *Chrom*, professor *Monrad* og direktør *Thorvald Madsen* er fremkommet med i dagspressen om vakcinationen, følgende spørgsmål til de danske læger: Er De kendt med følgende udtalelser af bekendte videnskabsmænd og læger, bl. andre dr. med. *E. M. Crookshank*, professor i patologi og bakteriologi ved Kings College i London? som siger: „Jeg påstår, at der ikke findes noget videnskabeligt til støtte for vakcinationen. — Vi kender intet middel, hvorved vi kan skelne mellem lymfe, der er uskadelig, og lymfe, der kan overføre syfilis."

Hertil skal vi tilføje nogle flere udtalelser af bekendte udenlandske læger:

Professor, sir *Alfred Russel Wallace*, D. C. L., F. R. S., en af vor tids største videnskabsmænd og sikkert en af de største autoriteter angående vakcinationen, som har ofret over 20 år af sit liv til specielt at studere denne: „Det kan ikke bevises, at vakcinationen har reddet ét eneste liv. Den er sandsynligvis årsag til større dødelighed end selve kopperne. — Den er en af de frygteligste fejltagelser."

Dr. med. *W. Hadwen*, indehaveren af den engelske guldmedalje for medicin og kirurgi: „Det mest kæmpemæssige kvaksalveri, der nogen sinde er udført blandt civiliserede folk. — Som læge påstår jeg, at vakcinationen er en krænkelse af den sunde fornuft. — Enhver epidemi, som forekommer, er begyndt med en vakcineret person; de første tilfælde har altid været blandt de vakcinerede; flertallet af de syge har altid været vakcinerede. I stedet for en vakcinationslov burde vi have en lov, der beskytter os mod de vakcinerede. — Syfilis er tiltaget firefoldigt blandt børnene, siden loven om tvangs-vakcination blev vedtaget."

Dr. *Jonathan Hutchinson*, den store specialist i syfilis; „Det er umuligt for den mest omhyggelige læge at sige, når der findes syfilis i vakcinelymfen."

Den tyske professor *Robert Koch:* „Det kan ikke benægtes, at der ved vakcination kan opstå visse sygdomme, hvoraf syfilis, sårsygdomme og rosen er de, vi mest har at frygte for."

Den norske læge, dr. *J. Wiesener:* „At vakcinerede angribes og dør af kopper, og at dette sker i et meget stort antal, er sikkert nok. — Det er et faktum, at børn kan dø af vakcinegiften. — Fremdeles kan man ved vakcinationen påføres forskellige mere eller mindre farlige sygdomme."

Overlæge, dr. med. *P. I. Eichhoff:* Man kan betragte vakcinationen, som man vil, man må bestandig komme til den slutning, at den fra et medicinsk standpunkt betragtet er en blodforgiftning, fra et juridisk standpunkt en legemsbeskadigelse, fra et retsligt standpunkt en krænkelse af den personlige frihed, fra et religiøst standpunkt en gudsfornægtelse eller gudsbespottelse — altså i det hele en afsindighed eller forbrydelse."

Vi spørger endvidere:

Anser De direktør Madsen fra seruminstitutet for en større autoritet end disse personligheder?

Har vi, som det almene folk, hvis egen og vore børns sundhed ligger os mest paa hjertet, ikke lov til at tage disse autoriteters udsagn for lige så meget værd som direktør Madsens?

Vi lyser endvidere efter de læger, som har mod til at tage kampen op mod tvangs-vakcinationen, og slutte sig til denne folkebevægelse, som ene og alene er interesseret i folkets sundhed. — Det gælder for os om at få vakcinationsloven af 1871 revideret snarest, så det bliver en frivillig sag, om man vil lade sig vakcinere eller ej.

København, den 1. juni 1924.

Bestyrelsen for Landsforeningen mod tvangs-vakcination.

Spredt og samlet.

Tag solbade! „Af alle blomster er menneskeblomsten den, der trænger mest til sol."
(Michelet.)

Vivisektion en gros! Pasteur instituttet ofrer årlig på „videnskabens" alter ca. 25000 marsvin, 2000 mus, 15000 kaniner, 10000 rotter, 600 aber, 400 hunde, 500 duer, 100 heste, 100 katte, 60 geder, 50 svin, 20 gæs og 20 ænder — ialt ca. 72000 dyr om året!
(„Le Monde illustré".)

Lehrbriefe über „Billige Naturkost". Som erstatning for en ny udgave af „Billige Naturkost" er denne maskinskrevne udgave tilsendt os. Den er let læselig og indeholder som tidligere udgaver fortræffelige vejledninger for sådanne, som ønsker at spise råkost. Vi kan ikke noksom anbefale vegetarerne at erstatte et eller flere af de daglige måltider med råkost, der i alle måder er den bedste ernæringsform. Det er på tide, at der gøres alvor af at forlade det overgangsstadium, som den tillavede kogte mad betyder. Brochuren

kan fås fra Vegetarisk oplysningskontor for kr. 3,00. Forfatterinden er som bekendt fru *H. Volchert-Lietz*, der har en rig erfaring på dette område.

Det påtænkte børnehjem, som vi nævnte i forrige nr. af V. T. vil komme til at ligge i Nordsjælland i en dejlig park på ca. 3 td. land; men den tilhørende køkken- og frugthave er for lille til et børnehjem, og skal der yderligere købes jord, bliver det ret bekosteligt. Bygningerne er heller ikke netop beregnet på børnehjem, og da der også er planer om at knytte et ernærings-videnskabeligt laboratorium til stedet, skal der foretages nybygninger og forandringer i ret stort omfang. Men hvis blot de rette mennesker til at lede et sådant foretagende melder sig, går det vel nok i orden.

Furuly helseheim, afdøde naturlæge Olviks kursted ved Bergen, ledes foreløbig med fru Maja Angelo som læge. Sanatoriet skal rimeligvis overgå til et aktieselskab, men om det saa kan drives efter samme grundsætninger som hidtil er vist desværre ikke sikkert, ialtfald er der allerede fra det offentliges side gjort indsigelse mod, at fru Angelo udøver lægevirksomhed! sådan er i Norge kun tilladt norske undersåtter.

Nordisk vegetarkongres skal rimeligvis holdes i *Kristiania 1925* — det vil altså være hensigtsmæssig allerede nu at lægge planerne for næste års norgesrejse; vi glæder os til at høre nærmere fra vore norske fæller.

Vegetarische Warte udkommer nu igen; vi glæder os over, at det atter lysner for vore tyske fæller og håber, at det må lykkes at holde det udmærkede blad igang; vi har savnet det hårdt i den lange tid, det ikke udkom. Prisen er nu 12 mark årlig. Bladet kan bestilles gennem oplysningskontoret

Finansminister Bramsnæs har foreslået den meningsløse „svesketold" afskaffet. Vi glæder os over, at fornuften endelig har sejret på dette punkt.

Det vegetariske børnehjem i England, „Kelmscott", Wallasey, blev oprettet allerede 1874 af mrs. Thompson, der var moder til mrs. Jessie Hughes, som nu er forstanderinde. Hjemmet ligger overmåde smukt og frit. Børnene kommer enten fra fattiggårdene eller fra andre børnehjem; nogle hidrører også fra hjem, som forsømte deres børn og endelig er nogle helt uden forældre og hjem.

Hjemmet har 20 børn og kan ikke optage flere, de går i den stedlige folkeskole, og skønt skolen adskillige gange har måttet lukke på grund af smitsomme sygdomme, er børnehjemmet praktisk talt gået fri; der har kun været enkelte tilfælde og under de fleste epidemier overhovedet slet ingen. Børnene har ingen særlig klædedragt, og gæster kan således ikke se forskel på dem og de andre børn, når lige undtages, at de ser friskere, gladere og lykkeligere ud.

Af jordtilliggende er der ca. 3 td. land; nogle af egnens folk hjælper velvilligst med dyrkningen og køkkenet kan således holdes forsynet året rundt.

Man ønsker gerne at udvide hjemmets virksomhed, men desværre kan midlerne hertil ikke skaffes; heller ikke fortsat hjælp i ungdomstiden har man hidtil kunnet yde, og om hvad man allerbedst ønskede, at adoptere børnene for således at have indflydelse på deres fremtid, kan der slet ikke være tale; man må nøjes med at gøre, hvad der kan gøres for at få dem anbragt i så gode stillinger som muligt, og det er da også gået de fleste af dem rigtig godt.

Hjemmet ledes af nogle dygtige damer, og midlerne til dets drift fremskaffes udelukkende ved frivillige gaver, og denne del af arbejdet varetages af en komité, som gør og må gøre et stort arbejde for at skaffe det nødvendige.

Vegetarens Liv.

Vegetarisme er dog ikke blot Afhold fra Kødspisning, men den bevidste Opfyldelse af alle Naturens Love.

Sundheds Lov at lære
er min største Ære. —
Andet er kun Synd og Skam
Skaberen til Smerte!

Vegetarens Tanke
netop er at sanke
alt og alle grundigt op
af urene Søle.

Sorg og Sygdoms Herre
bør hver Skabning være. —
Andet er kun Overtro,
naar man Sandhed kender.

Bondens Haand er griset,
Hjertet hans er iset,
koldt og raat mod Dyrets Liv,
— det jeg frit tør sige!

Intet Dyr jeg dræber,
Renhed jeg tilstræber. —
Frugter, Korn og Nødder smaa
er min bedste Føde.

Intet Kød jeg spiser,
Kildevand jeg priser. —
Øjet klart og Sindet let
til jeg Olding bliver!

Olding bli'r jeg gerne
Hjærtet mit og Hjærne
ret og klart fungerer dog
til mit Øje brister.

„Hildeshejm" (d. e. Stridens Hjem),
Glud, den 13.-2.-1924.

Søren Knudsen.

Vor brevkasse.

God kost er en af de vigtigste betingelser for sundhed og velvære. Det er jo ikke smagen alene, det kommer an på (den er en mere eller mindre heldig og behagelig biting) men også fødens sammensætning og tillavning. Maden må udvælges efter i sandhed fornuftmæssige grundsætninger (rationelle principer) og tilpasses skønsomt til tiden og vejret, til mennesker og omstændigheder. Disse teorier er vel næppe nogen nye *idealer* for danske vegetarer, men måske er det mindre bekendt, at de i det mindste på et sted i København føres ud i livet på en særdeles beundringsværdig måde af en sand *kunstnerinde* i madlavning. Jeg har været så heldig nu i 5 måneder at have fået en *altid* sund og velsmagende middagsmad i dette hjem til en billig pris, og jeg vilde gerne, inden jeg rejser herfra, gøre opmærksom på dette aldeles fortrinlige madsted. Det er hos fru *M. Klintø*, Langøgade 17 ³, Kbhvn. Str. *H. Hansen*, Lærer.

Svar til hr. Søren Knudsen. Når ordskiftet om fremmedordene er bleven standset, beror det på, 1) at V. T. absolut ikke har råd til at ofre mere plads på et spørgsmål, som har en så forsvindende betydning for vegetarismen, 2) at vi modtog så mange indlæg i striden, at vi blev ganske overvældede, navnlig fordi de slet ikke drejede sig om fremmedordene, men mest om den lidt groftklingende tone, som særlig hr. Andr. Møllers svar til Dem var præget af. — Forøvrigt er red. enig med Dem i, at unødvendig brug af fremmedord bør undgås.

Alt hvad De skriver om tilsidesættelse af provinsianere og landsbyfolk er fuldkomment misforstået, ialtfald i denne forbindelse — men på gensyn i Vejle!

Red.

Kokkepige

vegetarisk uddannet, søges. Familiær stilling, god løn.

Stadsbygmester *L. Thaysen,*
Østergade 71, Tønder.

Jordemoder

fru *M. Henriksen,*
Istedgade 7, st. Kbh. B.
Telf. Vester 3509.
Vegetar. - Naturhelbredelsesuddannet.

Vegetarisk kost

fås sundest, billigst og bedst hos fru *M. Klintø,* Langegade 17³, Kbhn. Str.
Elever undervises!

Undervisning

i

Talestemmens rette Brug

efter Prof. Engels Metode.
Stammen og Talefejl rettes.

Elisabeth Arboe,
Telf. Nora 222 x. diplom: Talelærerinde.
mellem 11—1 Dosseringen 63 A, St.

Raastrup Kursted samt Vegetarhjemmet „Anka"

(ved Christiansminde, Svendborg).

Vegetarisk Kost, Lysbade og andre Bade. Behandling og Massage efter Skodsborg Meloden gives af Sygeplejersken og Indehaveren af Lysbadeanstalten i Svendborg. — Patienterne tilses af Dr. Liebmann, Turø.

Priserne er fra Kr. 4,50—Kr. 7,00 pr. Dag.

Anna Nielsen Ullerup.
Telef. Svendborg 755.

Frydenstrand Sanatorium.

pr. Frederikshavn. Prospekt gratis.

Vegetarisk Restaurant,
Løvstræde 8, 1.
Telefon Byen 7419.
Morgenservering, Frokost, Middag,
Smørrebrød og Frokostpakker.
Bedste, billigste og sundeste Ernæringskilde.
Vegetariske Husholdningskursus.
Sundheds- og religiøs Litteratur.

Højskolehjemmet i Roskilde.

Algade 12. Logi og veget. Kost faas.

Fysisk Kuranstalt

Lysbadeanstalten med Fysisk-diætetisk Klinik ved Overlæge Carl Ottosen:

St. Kongensg. 36-38. Kbhv. K.

Telf. 9656.

Forlang Prospekt.

Skodsborg Badesanatorium

(Ikke Tuberkulose).
Største Helaars Kursted i Norden.
De bedste fysisk-diætetiske Kurmidler anvendes med godt Resultat.
Forlang ill. Prospekt.

Er der noget i Vejen med Deres
da henvend Dem til

Niels Offersen,

6, Sværtegade 6,

og faa det gjort i Stand.

Telefon Byen 155

Eget Repara-
tionsværksted.

Brilleglas indslibes efter Lægerecept.

Drik ARA!

Glæd Deres Børn og Venner med Fru Frida Hansens velsmagende Sundhedsdrik Ara i Stedet for den sundhedsskadelige Kaffe eller Te!

10 Pakker portofrit for Kr. 11.00

En gros: Arakontoret

Nørre Allé 30, Aarhus Postkonto 8043

Forlang Ara hos Deres Købmand — Forhandlere Rabat

„Sana" Specialitet: **Sundhedsfødevarer.**

Tørrede Champignon.

Smallegade 15. Kbh. F.

Telefon Goth. 4290.

Medlemmer Rabat.

Ny forretning for vegetarer.

Undertegnede medlem af D. v. f. har overtaget en forretning, Frederiksborgvej 29, L., telf. Taga 1961 y, og agter efterhånden at føre de specielle vegetariske varer til *særdeles rimelige priser.*

J. Pedersen.

Telefon Central 96 56 96 57 96 58 10 962 (direkte)

A/S Sanafer

Telefon Central 96 56 96 57 96 58 10 962 (direkte)

St. Kongensgade 36 - 38

I. **Kolonialafdeling:** Kolonial, Konserves, Sundhedsfødevarer, diætetiske Præparater m. m.

II. **Afdeling for Hygiejnisk Underbeklædning og Sundhedsplejeartikler** af enhver Art.

Medlemmer Rabat.

Hygiejnisk Konsulent: *Overlæge Carl Ottosen.*

Altid friske Specialiteter for Vegetarer, Sukkersyge og Afholdsfolk.

— Medlemmer Rabat. —

Udsøgte Kolonialvarer til Dagspris.

— Aaben hele Ugen. —

Specialforretningen „SANA", Skindergade 28. — Kbhvn. — Telefon 5650.

Annoncepris: 30 øre pr. 1-spaltet petitlinje eller 36 kr. pr. side. Rabat: 15 pct. for 3 gange, 25 pct. for 6 gange, 33⅓ pct. for 12 gange.

Abonnementspris: 4 kr. årlig. Kan bestilles på alle postkontorer og hos landpostbudene samt hos redaktionen.

Emil Kristensens bogtrykkeri, Sankt Pederstræde 27. Kbhvn.